

המבקר מצא: התקציב "חוקי", אבל ככה לא מכינים תקציב

לא צריך את המבקר בשביל זה - תקציב המדינה לא רלבנטי; איך זה שאנשי האוצר טעו/ התרשלו בהכנת התקציב; למה התקציב ל-2019 הוגש כבר במרץ 2018, ומי משלם את על אנחנו

אביחי שניר|17/12/2019

לפי הפרסומים, דו"ח המבקר על ההתנהלות במשרד האוצר שהובילה לכך שהגירעון ב-2019 חורג משמעותית מהיעד, הולך להיות דו"ח חסר שיניים. אם לצטט את המבקר: "היו ליקויים, אבל ההתנהלות של אנשי האוצר הייתה במסגרת החוק".

כתבות נוספות בנושא:

[< שר האוצר: תורחב הזכאות לדמי אבטלה](#)

[< רשות המסים: כתב אישום כנגד מנהל חברה לעבודות עפר](#)

אז יכול להיות שההתנהלות של אנשי האוצר באמת הייתה במסגרת החוק. אבל דו"ח המבקר לא צריך להתמקד בנערי האוצר. הוא צריך להתמקד בשני אנשים עם תפקיד פוליטי: השר, והמנכ"ל שלו.

לו המבקר היה עושה עבודה רצינית, הוא היה מתחיל בלשאול את השאלה איך ייתכן

שתקציב 2019 עבר כבר באמצע מרץ

2018. אף אחד מאיתנו, גם לא שרי אוצר, איננו נביא, ולכן מאז ומעולם העבירו את תקציב המדינה כמה שיותר קרוב ל-31 בדצמבר, כדי לוודא שלא מתכננים תקציב לפני שיש תחזיות סבירות לגביית המסים בשנה הבאה.

הסיבה היחידה שבגללה העבירו את התקציב כבר במרץ היא שהפוליטיקה התערבה בניהול התקין. טכנית, המבקר צודק: התנהלות כזאת היא אכן חוקית. אבל המבקר צריך לשאול גם האם ההתנהלות הזאת גם ראויה, ואם לא, איך מונעים מהממשלות שיקומו יום אחד, אם ירצה השם, להמשיך ולקבוע תקציבים בשלב שבו עדיין אין להם אפילו מושג ירוק לגבי מה יהיו המקורות ומה יהיו הצרכים.

השאלה הבאה שהמבקר היה צריך לשאול זה איך קרה שכמה חודשים אחרי שהתקציב עבר, וחודשים לפני שהוחלט על סיבוב הבחירות הראשון, בנק ישראל ואחריו המחלקה הכלכלית של משרד האוצר התריעו שהצמיחה תהיה נמוכה מכפי שתוכנן בעת שקבעו את תקציב

2019, ובכל זאת אף אחד לא ביצע שינויים בתקציב. יש רק שתי אפשרויות. האפשרות הראשונה היא שהמחלקה הכלכלית באוצר דיווחה את הנתונים לציבור, אבל לא התריעה בפני הדרג הפוליטי שהמשמעות היא שההכנסות ממסים הולכות להיות נמוכות מהמתוכנן.

האפשרות השנייה היא שהדרג הפוליטי קיבל את המידע, אבל החליט להתעלם. יש לי ניחוש מה התשובה, ואני מניח שגם במשרד המבקר יודעים אותה. אני רק מקווה שהעובדה שהתעלמות מהתרעות אינה בניגוד לחוק, לא מהווה סיבה עבור המבקר שלא לתת את התשובה הזאת גם לציבור. כי אם אנחנו רוצים שהמדינה תתנהל באופן תקין, צריך שהמבקר לא יבדוק רק האם כל דבר הוא "במסגרת החוק".

רוב מה שפוליטיקאים עושים הוא במסגרת החוק. אבל זה שהתעלמות מאזהרות של הדרג המקצועי היא לא דבר פלילי, לא אומר שהציבור לא צריך לדעת כמה ההתעלמות הזאת עלתה לו. למעשה, במובן מסוים, התעלמות של שרי אוצר מאזהרות של הדרג המקצועי היא סוג של גניבה מהציבור, כי את השגיאות שלהם, משלמים כולנו. נכון

שגניבה שמבצע משרד האוצר היא גניבה במסגרת החוק, אבל בכל זאת לכולנו נשאר פחות כסף.

לכן זה שההתנהלות של הדרג הפוליטי במשרד האוצר הייתה במסגרת החוק היא לא סיבה שבגללה המבקר צריך לתת הנחות למי למעורבים. כי כשפוליטיקאי עושה משהו, מי שאמור לחרוץ את הדין זה לא בית המשפט אלא הבוחר. לכן תפקידו של המבקר הוא לא להעמיד את הפוליטיקאי לדין, אלא לתת לציבור את כל המידע על מי עשה מה, למה, וכמה זה עולה לנו.

הכותב הוא ד"ר אביחי שניר, מרצה במכללה האקדמית נתניה וכלכלן בבית ההשקעות אינפוניטי